

muligt at lempe sig efter de foreliggende Forhold, saaledes især ved at begrænse de af Museet selv planlagte Udgravninger til saadanne, som lod sig udføre med en ringe Arbejdsstyrke, er det dog lykkedes at gennemføre Undersøgelser i samme Omfang som i tidligere Aar. Nedenstaaende Liste giver en Oversigt over de vigtigere Foretagender, der i alt beløber sig til 38. Dertil kommer dog yderligere adskillige Smaaundersøgelser af forberedende Karakter, Eftersyn af Findesteder for indsendte Oldsager o. lign. Ogsaa enkelte af de paa Listen opførte Undersøgelser har kun haft en kortvarig Besigtigelse til Formaal (mærkede i Listen med B). De øvrige (mærkede med U) har derimod været virkelige Udgravninger af indtil omkring en Maanedes Varighed. Som sædvanlig har de for en Dels Vedkommende været foranledigede ved forudgaaende Oldsagsfund, om hvilke Museet har modtaget Indberetning, eller været paakrævede, hvor et Oldtidsminde var dømt til Undergang. Mange skyldes dog Museets eget Initiativ, saaledes især en Række Undersøgelser af Dysser og Jættestuer i forskellige Egne af Landet.

Udgravningerne har omfattet Mindesmærker af mange forskellige Arter og fra de fleste af Oldtidens Perioder. Af største Betydning er Opdagelsen af et udstrakt og righoldigt Kulturlag i Sværdborg-Mose Nord for Vordingborg, hidrørende fra det ældste Afsnit af Stenalderen. Der blev her foretaget en omfattende Udgravning, ved hvilken der fremdroges et meget stort Antal Redskaber af Flint, Ben og Hjoretak, til Dels af meget sjældne eller hidtil ukendte Former. Kundskaben om denne ældste Periode i vort Lands Bebyggelse, fra hvilken der hidtil kun forelaa eet større Fund, er herved blevet i væsentlig Grad udvidet. Fra den senere Del af den ældre Stenalder, de store Skaldyngers Tid, hidrører en meget udstrakt Skaldyng ved Kongemarken nær Roskilde; der foretoges her en mindre Undersøgelse, ved hvilken der blev fundet et Par Grave, som i den yngre Stenalder var blevet nedgravet i den gamle Dyng, et Forhold, til hvilket der kendes et Sidestykke fra en for nogle Aar siden undersøgt Skaldyng ved Sebbersund. En meget stor Del af Aarets Udgravninger har haft den yngre Stenalders Grave til Genstand. I Særdeleshed er en anelig Række af store Stengrave, Dysser og Jættestuer i forskellige Egne af Landet blevet undersøgt. Væsentlig nye Bidrag til Forstaelse af disse vor Stenalders aneligste Gravminder har Undersøgelserne dog ikke bragt for Dagen, derimod flere Enkeltheder af Interesse. Saaledes blev der i en Langdysse ved Knudskov nær Vordingborg fundet et lille Økseblad af Skifer, et Materiale, der kun yderst sjældent vides at være benyttet i vor Oldtid til Fremstilling af Redskaber og Vaaben. I to mellemstore Jættestuer ved Munkebo nær Kerteminde gjordes Fund, som udmærkede sig ved stor Rigdom paa ornamenterede Lerkar. Foruden Stengrave har Undersøgelserne ogsaa omfattet et stort Antal jyske Enkeltheder fra den yngre Stenalder, dækkede af lave Sandhøje, saaledes især i den sydvestlige Del af Skads Herred, Egnen omkring Hjerting og Esbjerg, i Fortsættelse af de systematiske Højundersøgelser, som Museet gennem en Aarrække har foretaget paa dette Omraade. Ogsaa fra Bronzealderens forskellige Afsnit er et større Antal højdedækkede Grave blevet undersøgt. Et særlig smukt Fund gjordes saaledes i en Høj ved Bustrup i Salling. Der fandtes her en stor, stensat Mandsgrav fra den ældre Bronzealder med et smukt og righoldigt Gravudstyr. I samme Høj var i 1916 fundet en ganske lignende, anelig Kvindegrav fra samme Tid. Karakteristiske Grave fra den ældre Bronzealder, i hvilke Ligene har været nedlagte i Egekister, blev ogsaa truffet i et Par Høje ved Løserup i Holbæk Amt. Over Egekisterne havde der her været bredt Tang fra den nære Kyst, et Forhold, der ogsaa kendes andetsteds fra. Fra Jernalderen er navnlig undersøgt et større Antal af de i visse Egne af Jylland meget hyppige Grave med rigt Lerkarudstyr fra den romerske Periode. Saaledes blev der ved Lisbjerg nær Aarhus, hvor der i tidligere Aar er undersøgt flere store og betydningsfulde Gravpladser fra denne Tid, i 1917 truffet og undersøgt en ny, men mindre Gravplads med i alt 9 Lerkargrave. At dømme efter det overordentlig store Antal Grave, der nu er undersøgt i denne Egn, maa det antages, at der her har været en meget tæt Befolkning i denne Periode af Oldtiden. Ogsaa en Gravplads, som blev undersøgt ved Ryomgaard, og som laa nær en i 1912 undersøgt samtidig Gravplads, hører denne Periode til. Hovedsagelig fra samme Tidsrum hidrører endelig en lille Gravplads ved Hjortsvang nær Tørring. Der blev her truffet flere Skeletgrave, til Dels med meget smukke Sæt af Lerkar. Saadanne Grave fra den romerske Jernalder er i denne Egn af Jylland usædvanlige; de ved Hjortsvang undersøgte hører til de sydligste, der kendes.